

Projektnamn: Wargön Innovation - etableringsfas

Programområde: Västsverige

Ärende ID: 20200772

Sammanfattande beskrivning

Projektet utgör nästa fas i en satsning som initierades 2012 och avser etableringen av en ny innovationsarena som en del av utvecklingsplanen för Wargönområdet. Fokus ligger främst på materialinnovationer med koppling till skogen, textil och kemi, utifrån ett koldioxidsnålt förhållningssätt. Projektet har sin utgångspunkt i konstaterandet att det finns ett avgörande systemglapp i den nationella innovationskedjan vilket kraftigt försvårar materialinnovationer att utvecklas från idé till kommersiella produkter. Projektet avser brygga över detta gap genom att erbjuda stöd inom affärs- och teknikutveckling i en fysisk miljö för uppskalning (test-och demonstrationsmiljö) som gynnar nyskapande, sprider kunskap och genererar samverkan mellan näringsliv, akademi och samhälle.

Bakgrund och omvärld

Bakgrund

Global omställning till en hållbar bioekonomi kräver nya koldioxidsnåla, hållbara material. Projekt Wargön Innovation (WI) adresserar utmaningar i insatsområde 3: Innovation för en koldioxidsnål ekonomi. Detta motiverar aktiviteter som främjar företags/aktörers fokus på effektivt utnyttjande av naturresurser, återvinning, hållbarhet och ett koldioxidsnålt förhållningssätt avseende råvara och produktion i hela livscykeln. Det krävs även utveckling av nya affärsmodeller. WI utvecklar förmågan att ta innovationer av nya hållbara material från idé till kommersialisering och produktion som ersättning för fossilbaserade och/eller resursintensiva material. Projektet brygger över ett gap i innovationskedjan och stärker samverkan mellan företag/innovatörer samt forskare och samhällsaktörer.

WI är en utveckling av ett projekt startat 2012 och med avslut under 2016. Steg 1 kommer då att ha nått sina projekt mål och ersätts av steg 2; WI etableringsfas. Det finns idag avgörande systemglapp i innovationskedjan vilket kraftigt försvårar innovationer att utvecklas från idé till kommersiella produkter. Det finns alltför få plattformar för uppskalning och verifiering av nya idéer, brist på riskkapital, en lång väg från idé till kund vilket kräver utveckling av värdekedjor och affärsmodeller, ett innovationssystem som är riggat för resursstarka aktörer och inte för nya aktörer med starka idéer, system som söker innovationer genom alltför traditionella vägar, tröghet i systemet med innovationsupphandling, brister i förståelsen för kopplingen mellan affärsmodeller och hållbarhet samt en stor utmaning att samverka i utvecklingskedjan som ligger relativt nära marknadsintroduktion.

Alltför många nya materialinnovationer stannar på idéstadiet, i form av en rapport eller utvecklas till produktion utanför Sverige. WI har i uppstartsfasen tagit fram en utvecklingsprocess för materialinnovationer i kedjan gram-kilo-ton. I etableringsfasen omvandlas den teoretiska processen till verkliga aktiviteter som tar innovationer vidare i riktning mot marknadsintroduktion. Behovet styrks bland annat av Vinnova: "En bättre utbyggd och effektivare testinfrastruktur skulle med stor sannolikhet bidra till ett starkare miljötekniskt innovationssystem och till fler nya framgångsrika produkter, tjänster och företag...". Uppstartfasen har tydligt visat på behovet av test- och demonstrationsanläggningar där aktörer kan samlas kring innovationer och i samverkan skapa förutsättningar för kommersialisering.

Projektet vänder sig främst till materialinnovationer med koppling till skogen samtidigt som det är av yttersta vikt att samverkan sker över branschgränser som exempelvis textil och kemi. Detta betyder även att nya korskopplingar uppstår mellan branscher som har helt olika strukturer idag. Exempel på materialinnovationer där innovationens ägare (företag eller kluster) samverkar med WI för att skala upp produktionen i stegen gram-kilo-ton:

- Återvinningsprocess för cellulosebaserad textil (även ny möjlighet för cirkulär ekonomi för skogsbaserad textil).
- Nya cellulosebaserade material till jordbruket, exempelvis marktäckare.
- Nya koldioxidsnåla material till sjukvården där fossilbaserade produkter ersätts av biobaserade produkter.
- Återvinningsmodeller och -system för hantering av råvaran textil.

WIs vision är "WI möjliggör produktion av framtidens material". Framtidens material måste vara hållbara och koldioxidsnåla. I regionen finns en rad aktörer som efterfrågar eller har idéer om att kommersialisera nya hållbara material med fokus på exempelvis lättvikt, konfektion eller ny funktionalitet. Potentialen i regional och nationell bioråvara utnyttjas inte fullt ut. WI har utvecklat ett brett kontaktnät med många aktörer inom företag, akademi och samhälle. Med en tydlig egen identitet men samtidigt med Innovatum som projektägare kommer projektet att ta nya steg och etablera en arena som blir en viktig aktör i innovationssystemet och som stärker Västsverige.

Omvärd och samverkan

I Sverige pågår flera initiativ och projekt som bidrar till den globala omställningen till hållbar bioekonomi. En av de viktigaste och nationellt mest omfattande satsningarna är BioInnovation, ett flerårigt innovationsprogram där svensk industri, akademi och institut med stöd från Vinnova, Energimyndigheten och Formas, arbetar för att utveckla starka, konkurrenskraftiga och innovativa material, produkter och tjänster baserade på förnybar råvara. Aktörerna bakom nio innovationsagendor kom överens om en gemensam nationell strategisk innovationsagenda som sedan låg till grund för programmets utformning med tre initiala fokusområden; material, energi och konstruktion (bygg). Programmet främjar en diversitet av aktörer och är öppet för alla intressenter som vill delta. WI var tidigt med i programmets utformning och har en aktiv roll med egna projekt, som deltagare i referensgrupper och medlem i General Assembly. VGR deltar i programmets styrning. WI:s kompletterande roll i det svenska innovationssystemet har tydliggjorts och förstärkts med BioInnovation.

Tillgången på kvalificerade test- och demonstrationsmiljöer är avgörande för att idéer ska utvecklas till framgångsrika innovationer och kommersialiseras. På SP Processum i Örnsköldsvik och Luleå Tekniska Universitet finns det miljöer som utvecklar och erbjuder test- och demoanläggningskapacitet inom energiområdet. På Paper Province i Karlstad stöttar man sina medlemsföretag i regionen med innovation, kompetensförsörjning, mötesplatser, internationalisering och marknadsföring. På SPPD i Södertälje fokuserar man på att erbjuda världsledande labutrustning och labmiljöer. Institut som Innventia och Swerea har båda kompetens och viss labb- och pilotutrustning inom materialområdet. Swereas nya pilotanläggning för våtspinning av textilfibrer blir viktig när utvecklingen av nästa generations textilfibrer sker. MoRe Research har tillgång till avancerad utrustning för analys och processteknikutveckling inom de områden där WI verkar.

Alla aktörer som nämns ovan har tillgång till expertkunskap och/eller pilot- eller labb-utrustning samt avancerade analysinstrument. Fokus för WI ligger på att samverka med dessa forskningsmiljöer och institut/aktörer där kompletterande labb- och pilotutrustning samt möjlighet till kvalificerade materialanalyser finns medan industriell processutveckling sker inom Wargön, som dock behöver ett processnära laboratorium för löpande tester av enklare karaktär. Samverkan och skapande av konsortier till varje delprojekt/materialinnovation garanterar att verksamheten söker kompetens och utrustning där den finns. WI bygger inte upp parallella strukturer utan kompletterar det svenska utvecklingslandskapet med test- och demonstrationsmiljö för materialutveckling med de resurser som behövs på plats.

En av WIs fokusområden, den textila värdekedjan, inkluderar ett nära samarbete med Högskolan Borås, Smart Textiles och Science Park Borås. Samarbetet inleddes med utveckling av återvinning av cellulosabaserade textilier och Vinnovaprojektet Textiles - back to textiles, men har sedan utvecklats och omfattar nu flera projekt, bland annat Re:textile och projektet Biomaterial i vården. Högskolan Väst med sin verksamhet inom process- och produktionsteknik är en viktig partner. WI är sedan år 2014 medlem i BIC, Bio-Based Industry Consortium, inom EUs Horizon 2020. Dock ännu ej aktiva i delprojekt. EU är en viktig marknad med både kunder, företagspartners och stora möjligheter för samverkan och utveckling av produkter och lösningar för den globala marknaden.

WIs behov av kontaktnät, stärkt varumärke och resultatspridning tillsammans med informationsansvar och profilering av finansiärerna är en strategisk del i kommunikationsplanen (se aktiviteter), som tas fram tillsammans med Innovatums kommunikationsavdelning, som har god erfarenhet av liknande uppdrag.

Koppling till det lokala näringslivet

WIs utgångspunkt är att det finns ett avgörande systemglapp i den nationella innovationskedjan vilket kraftigt försvårar materialinnovationer att utvecklas från idé till kommersiella produkter, och i förlängningen utvecklade och/eller nya företag. Väsentligt under WI:s uppstartsfas har varit att kartlägga och bekräfta den utgångspunkten samt utvärdera det regionala och nationella behovet av en test- och demonstrationsanläggning för materialinnovationer i Västsverige.

2013 genomförde WI en kartläggning av 60-talet aktörer med koppling till skogsindustri, material och kemi. Dessa fördelades enligt följande; 28% SMF, 26% större bolag, 16%

universitet, högskolor och institut samt 30% övriga ex branschorganisationer, entreprenörer, offentliga aktörer mfl. Aktörerna kontaktades genom personliga samtal, möten och/eller konferenser. Ca 60 % av aktörerna härrörde från Västsverige. Att inkludera aktörer från andra delar av Sverige gjordes dels för att säkerställa bred input av olika kompetenser samt dels för att dessa företag kunde se möjlighet/potential i att utveckla sin verksamhet i Västsverige. Behovet av en öppen test- och demonstrationsmiljö med syfte att kommersialisera materialinnovationer bekräftades i alla led (exakt behov kunde skilja mellan aktörerna). Vikten av kundstyrda processer, samverkan i hela värdekedjan, nätverk, utveckling av affärsmodeller samt behov av riskkapital poängterades. En växande västsvensk region med stark industritradition tillsammans med WIs utvecklingsprocess gav stöd åt den fysiska platsen Wargön.

Regionalt näringsliv och dess behov är en väsentlig del i utvecklingen och för etableringen av WI. En av de dominerande branscherna i regionen är tillverkningsindustri där material är en viktig strategisk komponent som påverkar konkurrensvillkoren på olika sätt. Traditionellt har pris, kvalitet och producerbarhet setts som viktiga konkurrensfaktorer. Numera räknas även hållbarhetsfaktorn in som en avgörande del. Introduktion av nya hållbara material är därför av största strategiska vikt för regionens tillverknings- och processindustri (ex GKN, Volvo, petrokemisk industri). Textilnäring med centrum i Borås söker nya hållbara material. Regionens skogsindustri som exempelvis Södra, söker nya avsättningsmarknader för cellulosebaserade material. Nya material som kommer ut på marknaden ändrar också spelplanen genom att möjliggöra uppkomsten av ny industri. Antingen som branschglidning, där befintliga aktörer kommer in på och växer i nya affärsområden, eller genom att helt nya entreprenöriella aktörer tar dominerande positioner.

Stockholmsbaserade Re:newcell (SMF) väljer att utveckla sin produktion i Västsverige inom ramen för WI. Bolaget har tillsammans med forskare på KTH tagit fram en teknik för att återvinna bomull, som sedan blir till textilmassa och slutligen nya textilfibrer. Göteborgsbaserade Celluwin (SMF) utvecklar materielområdet för jordbruk och utvecklar funktionaliserade cellulosebaserade markdukar för att minska fossil plastanvändning och öka produktiviteten. Projektet drivs inom Bio Innovation med WI i ledningen. Utvecklingsprojektet Textiles, back to textiles leds av WI och engagerar ett 15-tal aktörer, i urval Nudie Jeans, Smart textiles, Re:newcell, Södra, Röda Korset, IL Recycling mfl. WI arbetar just nu med utveckling av ett regionalt kluster för industriell insamling och sortering av textil för vidare förädling, samt nya affärsmodeller. IL Recycling, HA Recycling, Högskolan Borås/Smart Textiles samt Röda Korset är aktörer som visar stort intresse här.

Mål och resultat

Mål

Övergripande mål:

WI ska vara en nationellt erkänd verksamhet för utveckling och kunskap inom hållbar process- och produktionsteknik med nationella och internationella kopplingar där nya koldioxidsnåla och hållbara material går från idé till kommersialisering genom att erbjuda stöd inom affärs- och teknikutveckling i en fysisk miljö för uppskalning (test-och demonstrationsmiljö) som gynnar nyskapande, sprider kunskap och genererar samverkan mellan näringsliv, akademi och samhälle. Utgångspunkten är den svenska skogen, men också andra råvarukällor som leder till en koldioxidsnål ekonomi.

Projektmål:

WI etableras som test- och demonstrationsmiljö med fokus hållbar produktion av nya koldioxidsnåla materialinnovationer där samverkan mellan näringsliv, akademi och samhälle, över branschgränserna och i hela innovationskedjan, bidrar till ökad förmåga att kommersialisera nya produkter, tjänster eller lösningar.

Delmål:

Infrastruktur:

1. WI är etablerad som fysisk plats och byggnad med fullgod tillgänglighet.

Utvecklingsprocess:

2. WIs utvecklingsprocess för hållbar produktion av koldioxidsnåla materialinnovationer är etablerad och implementerad.
3. WIs utvecklingsprocess är formaliserad och etablerad för att komplettera övriga aktörers verksamheter i den svenska innovationskedjan genom att vara integrerad i den senare delen av kedjan från idéns skala gram till förkommersiella volymer i skalan kilo och ton.

Verksamhet:

4. Polycys avseende rekrytering, jämställdhet, mångfald, icke-diskriminering och miljö är framtagna och implementerade i verksamhetsplan och utvecklingsprocess.
5. Verksamhetsplan innehållande organisation och organisering, utvecklingsprocess, kommunikationsstrategi och långsiktig ekonomisk plan baserad på WIs mål och polycys är framtagen och implementerad, förankrad i Advisory Board, nätbaserade referensgrupper samt formellt beslutad i styrgruppen.

Organisation:

6. Bemanning och rekrytering till WI är genomförd baserad på verksamhetens behov samt enligt polycys som bygger på horisontella kriterier avseende jämställdhet mellan kvinnor och män, mångfald och integration samt miljömässigt hållbar utveckling.
7. Ett starkt rådgivande och stöttande nätverk av kompetenser och aktörer som på flera sätt bidrar till verksamhetens utveckling har byggts upp, inkluderande bland annat Advisory Board och nätverksbaserade tillfälligt sammansatta referensgrupper som säkerställer både engagemang och diversitet i verksamheten.

Projektportfölj:

8. Minst ett av projekten som kvalificerar till projektportföljen, via fastställd utvecklingsprocess, ska vara sprunget ur nya identifierade behov och användargrupper som kan kopplas till minst två av de horisontella kriterierna.

9. Minst ett av projektets seminarier ska särskilt fokusera på exempel och teman där jämställdhets- och mångfaldsperspektivet leder till framgångsrika och koldioxidsnåla materialinnovationsprojekt.

Kommunikation:

10. Kommunikationsplan har tagits fram och implementerats inklusive grafisk manual mm. WI har en tydlig egen identitet och är en efterfrågan arena för utveckling.
11. WI har byggt upp och etablerat ett väl utbyggt nätverk av stödjande kompetenser och aktörer i innovationskedjan från akademi, näringsliv, samhälle (inklusive civilsamhället). Nätverket byggs lokalt, regionalt, nationellt och vidare globalt.
12. WI har etablerats som en aktiv och erkänd aktör i samhällsdebatten om lämpliga strategier för en hållbar samhällsutveckling i linje med de strategier och policys som WI bygger på.

Målgrupper

Primär målgrupp:

Primär målgrupp är innovativa små och medelstora företag (SMF). SMF gynnas genom att de erbjuds möjligheten att i en stimulerande och kreativ test- och demonstrationsmiljö, i samverkan med andra relevanta aktörer, förverkliga hållbara koldioxidsnåla materialinnovationer och stödjande affärsmodeller samt utveckla värdekedjor. SMF saknar oftast de initialt relativt stora ekonomiska resurser som krävs för att utveckla process- och produktionsteknologier i "kiloskala" som är nödvändiga för att från labbmiljöns gram brygga över till industriella ton. Genom projektet blir det möjligt för flera SMF att tillsammans med WI och vår etablerade utvecklingsprocess dela på kompetens, utrustning och anläggningstillgångar för sin process- och produktionsutveckling. SMF erbjuds också nätverk och kompetens i innovations- och kommersialiseringsprocessen.

Sekundära målgrupper:

Det finns många grupper som kan räknas till den sekundära målgruppen genom att de drar nytta av enskilda resultat eller gynnas av den strategiska påverkan som uppfyllt projektmål bidrar med. Regionens industri inom tillverkning och produktion gynnas genom att den får närhet till utveckling av framtidens hållbara material som kan ersätta nuvarande insatsvaror som ofta är baserade på ändliga resurser (mineral och olja). Lokalt bidrar projektet till fatt förverkliga Vänersborgs kommuns utvecklingsplan för Wargönområdet, där ledorden energi, miljö och innovation antagits av kommunen och ligger till grund för verksamhetsfokus på området. WI blir en attraktiv entré och möjliggörare för kommunens övriga ytor, som även de ska nyindustrialiseras med innovationer som bas. Aktörer inom ramen för WI kan vidareutveckla sin pilotproduktion till fullskala för etablering i både i närområdet men även på andra lokaliseringar i hela regionen. Vidare gynnas både Vänersborgs och Trollhättans kommun genom att WI direkt skapar möjlighet till nya arbetstillfällen. Regionala utvecklingsarenor som Position Väst samt regionutveckling inom VGR och kommunalförbund som Fyrbodalen och Sjuhäradsregionen gynnas även av projektet eftersom WI bidrar till utveckling av den västsvenska regionen och indirekt påverkar måluppfyllnad för även dessa aktörer. Genom att samverka inom regionen skapas kompletterande verksamheter som ytterligare bidrar till att stärka Västsverige. I det sammanhanget blir även samverkan med Halland viktig.

WIs projekt mål gynnar även akademins mål avseende nyttiggörande av forskning genom att koppla samman akademins verksamhet med den kundfokuserade innovativa miljön inom WI. Universitet och högskolor i närmiljön är Högskolan Väst, Chalmers Tekniska Högskola samt Högskolan i Borås, men även andra universitet och högskolor med materialinnovationer på agendan kommer att ha möjlighet att nyttja och dra nytta av WI. Målgruppen offentlig sektor kan involveras exempelvis genom innovationsupphandlingar, som är ett kraftfullt medel som både gynnar innovationer och möjligheter för den offentliga verksamheten att utvecklas och ta del av effektiva och hållbara produkter. Ett exempel är det projekt som drivs i samverkan med sjukvården i syfte att ta fram demonstratorer för biobaserade sjukvårdsmaterial (besöksrockar, operationsdukar, draperier etc). Slutligen kommer projekt målet att bidra till att olika nationella och regionala initiativ gynnas genom projektets nätverks- och samverkansarbete. Satsningar som Bio Innovation samt VGRs satsning Re:textile är exempel på innovationsprogram med hållbara material i fokus där WI deltar aktivt. På sikt förväntas även WI bidra på den internationella arean som test- och demonstrationsmiljö samt genom projektets engagemang i BIC, Horizon 2020.

Förväntat resultat vid projektavslut

Vid projektets/etableringsskedets slut ska WI ha uppnått följande

- En fysisk test- och demonstrationsmiljö för nya hållbara och koldioxidsnåla materialinnovationer finns tillgänglig för företag/innovatörer, universitet och högskolor, forskningsinstitut och offentlig sektor.
- WI når genom sitt arbetssätt nya grupper i innovationssök och medverkar till att bredda innovationskartan genom metod- och resultatspridning.
- Minst fyra materialinnovationer har utvecklats till färdiga kommersialiserbara produkter.
- Minst ytterligare fyra företag har bedrivit verksamhet inom ramen för WI för att utveckla nya materialinnovationer.
- Ytterligare minst tio företag/innovationer har genomgått affärsanalyssteget i WI:s utvecklingsprocess.
- Företag/innovatörer, universitet och högskolor, forskningsinstitut samt offentlig sektor är engagerade i etablerade nätverk och styrning av WI.
- Projekt/aktiviteter inom ramen för WI har bidragit till en mer koldioxidsnål ekonomi genom minskade koldioxidutsläpp globalt om minst 24 000 ton under projekttiden.
- Minst 30 nya arbetstillfällen har skapats inom Wargöområdet.
- Svensk bioråvara utnyttjas för produktion av nya koldioxidsnåla material i minst två nya produkter.
- WIs roll som aktör i innovationskedjan är formaliserad och kompletterar övrig västsvensk innovationsverksamhet i Science parks, akademi, näringsliv och samhälle.
- WI går efter projektavslut för etableringsskedet in i en ny verksamhetsfas och har fått en långsiktig huvudman och finansieringslösning som utvecklats i etableringsskedet.

Sammantaget leder detta till att projektet ligger väl inom ramen för de specifika målen inom strukturfondens insatsområde 3: Innovation för en koldioxidsnål ekonomi.

Projektets förmåga att leverera resultat kommer att vara beroende av hur WI kan nå för industrin nya grupper både som användare och skapare av innovation. Process- och tillverkningsindustri är traditionstyngda strukturer som är i stort behov av nya infallsvinklar, kreativitet och genomförandekraft. Horisontella kriterier är därför verksamhetskritiska vilket blir vägledande både i innovationssök, metod- och resultatspridning samt i projektets styrning och kommunikation.

Ny storskalig, hållbar och koldioxidsnål produktion måste bygga på innovation där förnybarhet, återvinning samt effektiva och energisnåla processer ligger till grund för nya materialinnovationer. Projekt WI är miljödrivet med hållbarhet och återvinning som grundstenar, och där samverkan i nya konstellationer med diversifierade aktörer är väsentlig. WIs arbete med samverkansprojekt inom textilområdet är ett exempel på hur projektet använder horisontella kriterier för att nå framgång. Genom samverkan med traditionella industriföretag i flera olika branscher, välgörenhetsorganisationer, akademi både inom traditionell ingenjörsvetenskap och textil design, moderna retailbolag samt offentliga aktörer och innovationsprogram, skapas kreativa och innovativa resultat som utvecklar samtliga aktörer. WIs roll är att agera motor och utvecklingsarena där aktörerna samverkar på nya sätt och i nya samband.

Projektets aktiviteter ger minskade globala utsläpp av koldioxid samt fler företag som levererar koldioxidsnåla och hållbara material. Textilprojekten ger även minskad användning av färskvatten för textilproduktion, högre grad av återbruk och återvinning av textila material samt incitament för förnyelsebar textilfiber av cellulosa att växa ytterligare genom dess potential för fiberåtervinning. Potentialen är stor likt den idag befintliga återvinningen av pappersprodukter. Andra viktiga delar är resurseffektivitet och kompetensutveckling vilka enligt ovan gynnas av samverkan i nya sammanhang. Genom projektets policys för jämställdhet och icke-diskriminering samt projektets behov av kreativa nätverk och nytänk, gränsöverskridande arbetsformer med stora och små företag, olika användargrupper, universitet och högskolor, forskningsinstitut och offentlig sektor, säkras resultatet ytterligare.

Målvärde för aktivitetsindikatorer

Antal företag som får stöd för att introducera för	12 företag
Antal företag som får stöd:	24 företag
Antal samarbetande organisationer från olika samhällssektorer:	0 samarbetande organisationer
Antal företag som samarbetar med forskningsinstitutioner:	24 företag

Organisation och genomförande

Projektorganisation

I pågående uppstartsskede drivs WI av Innovatum som svarar för projektkoordinering samt stödfunktioner. Operativ projektledning och projektutveckling har upphandlats på konsultbasis. Innovatum blir projektägare i etableringsskedet. WI kommer dock att drivas som ett tydligt separerat projekt under det egna varumärket och med tydlig egen identitet. WI har redan börjat bli etablerat som begrepp och aktör, vilket ska tas till vara och har ett stort värde för framgång. Projektet kommer att bygga upp en egen styr- och ledningsorganisation som stärker WIs identitet och ger ett breddat engagemang samt förankring i samhällsorgan, akademi och näringsliv samt ger förutsättningar för den tredje fasen; verksamhetsskedet. Regionalt näringsliv kommer att engageras i utveckling och styrning av WI. En styrgrupp för projektet kommer att etableras med representation för huvudintressenter och även ett Advisory board med en bredare representation för att ytterligare öka förankring och vidga WIs kontaktytor. Nätbaserade referensgrupper kommer att utvecklas inom projektet och WI kommer att utnyttja kraften i att applicera de horisontella kriterierna när styrgrupp, Advisory board och referensgrupper byggs upp. Även förankring som kan förbättra förutsättningarna att bygga den långsiktiga organisationen kommer att vara viktiga.

Ett avtal kommer att tecknas mellan WI och Vänersborgs kommun som är en viktig aktör för att göra den avsedda utvecklingen möjlig. Kommunen satsar redan idag betydande belopp för att skapa de fysiska förutsättningarna för en etablering på Wargön genom markköp, framtagning av ny detaljplan och genom att under 2015-2016 bygga ut den interna infrastrukturen på området samt genom att delfinansiera nu pågående projekt. WIs operativa arbete kommer att ledas av en verksamhetsledare som rekryteras externt inför projektstart. Verksamhetsledaren får det direkta verksamhetsansvaret för att styra utvecklingsprojekten, daglig drift, utveckling, kontaktbyggande, arbetsledning, ekonomi etc. I verksamhetens operativa bemanning behövs även två personer för utvecklingsprojekt med ett antal projektpartners samt stöd i utvecklingsprocesserna (parallell teknik- och affärsutveckling) kring de materialinnovationer som inlemmas WIs projektportfölj. De två personerna rekryteras successivt och ska också medverka i analyser och uppsökande verksamhet för att fånga nya intressanta materialidéer. Ansvaret för samordning och utbyte mellan olika utvecklingsprojekt ligger på verksamhetsledaren. Beroende på vilka operativa projekt som drivs kommer laboratoriekompetens och processkompetens att behövas och en processtekniker/laborant anställs i senare delen av projektet.

Till WI knyts kompetens kring kommunikation och marknadsföring samt administrativa basresurser för att hantera löpande ekonomi etc. Dessa uppgifter kopplas till Innovatums befintliga organisation för att utnyttja befintlig kompetens och arbeta effektivt. Även mera kvalificerad ekonomihantering och redovisning samt inköp/upphandling kommer att hanteras inom Innovatums basorganisation. Innovatum har stor erfarenhet att driva, redovisa och kommunicera projekt (både nationella och internationella) liksom stor erfarenhet av upphandlingar enligt LOU. Alla stödfunktioner som utförs inom ramen för WI kommer att särredovisas och finansieras inom projektets ram. Sammantaget bedöms bemanningen i etableringsfasens slutskede uppgå till motsvarande ca fem heltidstjänster inklusive de uppgifter som utförs inom Innovatums basorganisation. Vid rekrytering till

nya tjänster kommer stor vikt vid att läggas på att bygga en organisation som kännetecknas av diversitet och kompletterande kompetenser och erfarenheter.

WI kommer även i etableringskedet att ha behov av konsultkompetens. Det kan avse expertis vid utvärderingar av nya innovationer, affärsutvecklingsstöd samt för att delta i nya delprojekt som beviljas mm. All upphandling av konsultstöd kommer att ske enligt LOU.

Arbetsätt

WIs utvecklingsprocess innehåller flera steg med målet att identifiera innovationer som ligger rimligt nära marknadsintroduktion och där utveckling och verifiering av teknologin behöver ske i en fysisk miljö parallellt med affärsutveckling.

Projektets utvecklingsprocess omfattar följande steg:

- Innovationsidentifiering. Brett kontaktskapande med beaktande av horisontella kriterier för att söka intressanta materialinnovationer samt parallellt stärkande av WIs varumärke som gör WI intressant för innovatörer och företag.
- Affärsanalys. Analys av identifierade materialinnovationer vad avser marknadsnärhet, kunder och användare, uniktet, koldioxidpåverkan, kompetens, ekonomi, miljöeffekter mm.
- Projektetablering. Skapande av utvecklingsprojekt för varje enskild innovation med avtal med idéägare, byggande av strukturer för att etablera och utveckla hel värdekedja mm.
- Affärsutveckling och pilotproduktion. Parallella processer där innovationen stöds i teknikutveckling och verifiering samtidigt med affärsutveckling.
- Kommersialisering. Innovationen lämnar WI och kommersiell etablering sker på marknadens villkor med målet att skapa nya företag, affärsområden och arbetstillfällen i Västsverige.

WI kommer att arbeta mycket nära varje materialinnovation som leds genom utvecklingsprocessens steg. Detta grundar sig på de analyser som gjorts kring vilka avgörande hinder som idag finns för att kunna kommersialisera nya material. Varje innovation har sina unika förutsättningar och problem att lösa. Samtidigt finns det gemensamma utmaningar som WI genom sin kompetens medverkar till att lösa och även synergimöjligheter mellan utvecklingsprojekt. Breda kontaktytor till (regionala) företag, forskning, offentliga finansieringskällor och möjligheten att fungera som neutral arena där företag samverkar är avgörande fördelar. Även tillgång till gemensamt processlaboratorium för processnära vardagliga analyser och tester, gemensamma ytor och infrastruktur samt en bred grundkompetens hos WIs personal är viktig, liksom WIs kontakter inom och kunskap om andra test- och demonstrationsmiljöer i Sverige.

WI kommer att arbeta så transparent som affärssekretess kring varje materialinnovation medger. Både huvudprojektet och de utvecklingsprojekt som skapas kommer att följas upp och redovisas enligt finansiärens krav och genom seminarier, workshops, hemsida, artiklar, medverkan i olika offentliga sammanhang etc. Det är avgörande att göra WI till en känd utvecklingsarena med hög kompetens, goda förutsättningar och ett starkt varumärke för att nå kontakt med nya innovationer som kan bli "case" som går igenom utvecklingsprocessen. En varumärkesplattform och kommunikationsstrategi finns idag lik-

som hemsida och informationsmaterial etc. Detta kommer att vidareutvecklas och fördjupas i kommande projektsteg. Innovatum har stor erfarenhet av att kommunicera projekt med de krav och informationsansvar som finns från finansiärerna.

En viktig uppgift i etableringsskedet är att skapa förutsättningar för en ny organisatorisk och finansiell lösning för kommande verksamhetssteg efter projektperiodens slut. Wargön ska då vara en etablerad plats med en fungerande organisation och utvecklingsprocess som ger förutsättningar för en långsiktig verksamhet med huvudman och finansiering som bär över tid. Framgång för WI kräver ständigt lärande och utveckling. Detta sker genom utvecklingsprojekten som drivs, lärandet från andra arenor finns idag och som kommer att etableras, deltagande i nationella och internationella projekt och nätverk (redan idag Bio Innovation och BIC) samt även genom utvärdering och uppföljning av utvecklingsprojekt och genom de kontaktytor som knyts till styrgrupp, Advisory board och referensgrupper, där det regionala näringslivet spelar en viktig roll. WIs koppling till Innovatum garanterar också ett kunskapsflöde och -utbyte för projektet över tid. Det etableringsskede som nu förbereds bygger på kunskaper och analyser från tidigare skeden av WI.